

Socijalizam danas

Glasilno Socijalističke radničke partije Hrvatske

Broj 7 • Godina 1 • studeni 2010. • www.srp.hr

Zoran Ivčević

I to je demokracija (sjećate li se filma 'Joe, i to je Amerika?') str.3

Vesna Nikolić

Imperator je gol str.5

Aktivnosti SRP-a u studenom

Jačanje organizacija na terenu i intenzivnija međunarodna suradnja str.9

9. Sjednica Predsjedništva SRP-a

Pred nama su veliki izazovi str. 10

U Bosni i Hercegovini posjetili smo značajne lokalitete i obilježili važne datume iz NOB-a

Sjećanja, proslave, druženja... str.11

Posjet Jajcu 2010.

Turističko-obljetničko-nostalgičarski izlet u Jajce str.11

Savjetovanje komunističkih i radničkih partija s nekadašnjeg jugoslavenskog prostora

Novi model suradnje str.13

Preminuo Marco Aurelia Rivelli

Odlazak intelektualca koji je zadržao znanstvenu i moralnu oštrinu str. 14

Prenosimo:

Marco Aurelio Rivelli

Historijski revizionizam:

Nadbiskup Stepinac, sve drugo osim mučenika str.14

Prenosimo:

Tommaso di Francesco i Manlio Dinucci

Globalizacija NATO-a u Lisabonu str.16

Marš solidarnosti 2010. - protiv diskriminacije Roma

„Jedna rasa-ljudska rasa!“ str.17

Antifašistička obljetnica diverzantske akcije u okupiranom Karlovcu

Većeslav Holjevac još uvijek nepoželjan lokalnim vlastima str.17

Promoviranje Socijalizma danas

Što se radi na razvoju glasila Socijalizam danas? str.18

Izlazi jednom mjesečno,
dijeli se besplatno.

Izdavač:

Socijalistička radnička partija
Hrvatske,
Pavla Hatza 14, 10 000 Zagreb

E-mail: srp@srp.hr
tel./fax: +385 (0)1 48 35 340
www.srp.hr

Glavni i odgovorni urednik:
Božidar Dugonjić

Redakcija:

Ranko Adorić, Boris Bogdanić,
Aleksandar Hrastović, Svetozar
Livada, Ivan Tičak, Dalibor Vidović

Žiro račun broj:

2360000-1101539336

Tisak:

Željeznička tiskara d.o.o.

“Socijalizam danas“ je glasilo Socijalističke radničke partije Hrvatske osnovane 25. listopada 1997. u Zagrebu. SRP okuplja ljude koji se u Hrvatskoj zalažu za demokratski socijalizam, kakav će se u 21. stoljeću neminovno rađati iz svjetskih i evropskih društvenih kretanja i promjena, pa utoliko neće zaobići ni Hrvatsku. Svoja programska opredjeljenja i praktičnu politiku SRP zasniva na pozitivnim dostignućima i iskustvima socijaldemokratskih, socijalističkih i komunističkih partija i pokreta u svijetu, a posebno na pozitivnim dostignućima radničkog, socijaldemokratskog i komunističkog pokreta u Hrvatskoj i bivšoj Jugoslaviji, te na težnjama i rezultatima u borbi za radničko i društveno samoupravljanje. SRP zastupa interese većine stanovništva koje sredstva za život stiče svojim fizičkim i umnim radom u poljoprivredi, industriji, školstvu, zdravstvu, znanosti, kulturi, upravi i drugim djelatnostima. SRP ima svoje mjesne, općinske, gradske i regionalne organizacije širom Hrvatske, a one djeluju putem svojih klubova i foruma. Omladinski dio SRP-a ima svoje posebno ime: Mladi socijalisti i uživa veliku autonomiju u stranci.

Uvodnik

Franjo Golenko, potpredsjednik SRP-a

Želimo biti politički instrument u rukama radničke klase

Radništvo je 90-tih godina počelo gubiti bitku s kapitalom, ali izgubilo je tada i svog klasnog predstavnika, odnosno svoj autentični politički instrument, što je uz dodatnu instrumentalizaciju etničkog i vjerskog, samo olakšalo regresiju društvenih i ekonomskih odnosa na ovim prostorima. Bivša radnička partija posve napušta revolucionarni socijalistički kurs i postaje tzv. socijaldemokratska alternativa, koja gubi klasni interes. Radnička klasa ostaje neorganizirana, a građani se identificiraju s masovnim nacionalističkim pokretima i svojevoljno pristaju na ulogu (slijepo) vjerne izborne baze stranaka desne orijentacije, čije su političke ambicije u funkciji krupnog kapitala, a ne samih tih građana koji većinom pripadaju radno ovisnom stanovništvu, dakle onom (većinskom) dijelu društva čiji interes „prirodno“ leži u fokusu ljevice. Taj ideloško-interesni raskorak nas je sve zajedno jako skupo koštao. Država i njene institucije su cijelo vrijeme u funkciji (faktično protuustavnog) pretvaranja društvenog kapitala u privatni, te vrše opću pljačku radnika, oduzimajući im svaku mogućnost ostvarivanja, pa barem i djelomično, ekonomske i socijalne demokracije. Ta degradacija je i ljudska, uz stalno pogoršavanje radnih i životnih uvjeta, pa čak i etimološka (*radnici* postaju *djelatnici*), a klasni interesi potpuno nestaju iz političke prakse.

Potkraj 90-tih rađa se na političkoj sceni nova snaga i nada, Socijalistička radnička partija Hrvatske, koja svojim programom demokratskog socijalizma primjerenog 21. stoljeću, jedina kreira autentičnu lijevu platformu i nastoji artikulirati interese radnog stanovništva. Tako sadašnjim i budućim generacijama ipak nudi priliku za razvoj vlastitog političkog instrumenta kojim se može koristiti u borbi za osiguranje svoje radne perspektive i pune emancipacije. Po našem shvaćanju radnik nije nestao iz svoje socijalne pozicije, samo je potisnut na marginu socijalnog, ekonomskog i političkog položaja. Elementi socijalne države su uništeni, krupni kapital odlučuje o sudbini i položaju malog čovjeka i radničke klase u cjelini, uz pomoć svemoćne države, koju naravno posjeduje. Država je tako sada u funkciji novostvorenih privilegiranih uskih socijalnih grupa.

Ta činjenica govori da ljevica ima veliki prostor za djelovanje, a SRP u svom svakodnevnom političkom radu to osjeća. Sve veći broj radnika shvaća da im život danas oblikuju oni koji sudbinski nisu vezani za njih (stranke kapitala) i ne prihvaćaju takav sistem kao konačni ishod demokracije koju žive pa program SRP-a postaje itekako interesantan, prihvatljiv, životan. Sve je više onih koji uviđaju da im samoupravni koncept društva pruža stvarnu alternativu i mogućnost većeg životnog standarda u pravom smislu te riječi. Svi oni koji odbacuju svoju pasivnu poziciju u društvu, približavaju se našim programskim i civilizacijskim opredjeljenjima.

Pogledi s ljevice

I to je demokracija (sjećate li se filma 'Joe, i to je Amerika'?)

Piše: Zoran Ivčević

Čitam nedavno u dnevnom tisku kratku noticu o jednoj anketi čiji je rezultat: 47% mladih bi zabranilo političke stranke! U tekstu otkrivam da to ne znači sve stranke, već poneke, valjda one koje su anketiranim nepoćudne. Analogno našim izbornim rezultatima, vjerojatno bi SRP bio među prvim zabranjenim strankama u režiji nadobudnih anketiranih, što bi nama, s obzirom na okolinu, mogla biti čak i čast. Osim što ova anketa govori koliko je takozvana demokracija suštinski zaživjela u najpropulzivnijem dijelu društva, potakla me da promišljam o „dobrobiti“ višestranačja kao deklariranom vrhuncu demokratskog, slobodnog i civiliziranog društva.

I kako, kao homo piticus, pratim rad Sabora naše nezavisne države, još od vremena kada se kao argument ko-ristila aktovka lansirana prema glavi plitički poraženog neistomišljenika, svašta sam se nagledao i naslušao. Naravno da u ovom promišljanju ni približno ne mogu biti sveobuhvatan, ali mogu dati par sličica koje nikako da u meni razviju ljubav prema ovoj „njihovoj“ demo-kraciji.

Svake četiri godine glasač ima pravo na svoju minutu demokracije. Toliko mu vremena treba da zaokruži ono što želi, ili češće, ono što smatra manjim zlom. Time je narodna demokracija konzumirana za sljedeće četverogodišnje razdoblje. Sada nastupa velik posao za pobjednike koji odmah zaboravljaju na obećanja i zaklinjanja u svoje političke principe, da ne kažem ideologiju, jer taj pojam dolazi iz mračne povjesti. Zaboravnost je korisna zbog uspješnog obavljanja trgovine u strankama, među strankama, u organima vlasti, u nadzornim odborima, obavještajnim organizacijama... Da je trgovanje uspješno okončano znamo po objavi da je formirana koalicija partnera koji imaju „sukladne političke programe“. Oni koji u ovim radotama nisu dobili što su mislili da zaslužuju, napuštaju matičnu stranku, osnivaju novu ili se nazovu nezavisnima. Tako, bez obzira na volju naivnih glasača, nova vlast može izgledati potpuno neočekivano s obzirom na odglasano, u saboru se pojavljuju neke nove stranke, neke iz sabora nestaju, neki sele iz opozicije u vladajuće, neki čak i obrnuto, ali u svakom slučaju, broj klubova sabornika neprestano raste. U saboru se raspravlja i odlučuje o važnim stvarima. Cilj rasprava nije izboriti se za svoje interese, za interese svoje interesne skupine, Bože sa-

čuvaj, već se podrazumjeva samo po sebi, da se tu radi o interesima naroda i države. No, prateći rad Sabora, zapitate se živite li u podvojenoj državi i kojem od dva zaraćena naroda pripadate. Verbalni dueli puni mržnje, nepristojnosti, svjesnog laganja, osvetoljublja, nedosljednosti, bezobraznosti, ideološkog sljepila i tko zna čega sve još, govore da se ne radi tek o borbi mišljenja oko izbora najboljih solucija za realizaciju narodnih i državnih dobrobiti. Radi se o ratu dvaju naroda, o ratu dviju država. Rat naroda Pozicijskog i naroda Opozicijskog. Smisao verbalnih eskapada je odbacivanje amandmana, prijedloga i ideja onih drugih zato što su od onih drugih, pa prema tome a priori glupe, nekompetentne i promašene. I nesvjesno, na taj način Pozicijski i Opozicijski saborski narod zajednički rade na predstavljanju zajedničkog matičnog naroda kao glupog i nekompetentnog, a zajedničke profesije kao kurbe.

I dok na svedržavnom nivou zapažate da imamo dvije Hrvatske, pravi cirkus možete „transparentno“ doživjeti u maloj sredini gdje su gluposti spakovane kao koncetrat. Na primjer, u mome Malome mistu. Među prvim tekovinama nove demokracije (čuj „nove“, kao da je u „mraku“ bilo ikakve?), bilo je brisanje, uništenje, eliminacija, preko 400 radnih mjesta. U Malome mistu koje ima 1.600 glasača, odnosno 1.200 stanovnika zimi. Nije li to koncentrirani izraz stečevina na nivou Lijepe naše, gotovo crna rupa po svojim fizičkim svojstvima? Zauzvrat, novo se društvo odužilo Malome mistu proglašivši ga Gradom i darovalo mu par stranaka.

Nekada je Malo misto bilo Mjesna zajednica s 1,5 zaposlenih (da, jedan je kao penzioner radio na pola radnog vremena), zaljubljenika u svoje misto. Kroz Zbor građana i Savjet raspravljani su problemi i određivane

smjernice razvoja mista. Svi misleći ljudi mista su se držali za jedan štap. U borbi mišljenja i stavova, naravno da štap nije mirovao, ali je rezultat uvijek bio vučenje Maloga mista naprijed. Kako to nije bilo primjereno poimanju organizacije društva nakon kontrarevolucionarnih promjena, danas imamo deset puta brojniju gradsku upravu, najblaže rečeno stagnaciju Maloga mista, izraženo nezadovoljstvo građana, ali i blagodati burnog višestranačja. Ljudi je u Malome mistu malo, a obrazovna i dobna struktura nepovoljna, pa nikada nije bilo previše stranaka, danas ih je čak i nešto manje, ali zato raste broj nezavisnih koji kroz postojeće stranke ne mogu realizirati svoje ambicije. I tako u Malome mistu, gdje su problemi pridnjeni, svakodnevni, egzistencijalni, temeljni za funkcioniranje životne svakodnevice, umjesto da nestanu visokopolitičke saborske podjele na Pozicijski i Opozicijski narod, baš u njemu vrlo razvidno zapažamo pogubnu implementaciju visokopolitičkih manira u bazu. Ilustrirat ću tvrdnju s par vinjeta političkog akvarela moga Maloga mista.

Tek se desila izborna promjena vlasti u Malome mistu, a već stiže proslava Dana državnosti. Upravo smijenjeni državotvorni HDZ-ovci ne mogu prihvatiti kao normalno da dojučerašnja opozicija legalno i po dužnosti organizira proslavu. Država je HDZ, oni su protiv HDZ-a, slijedi da su neprijatelji države, pa tu treba nešto poduzeti i svakako biti bolji, da se vidi tko državu više ljubi. Kako je službena vlast odlučila da u jednom kutku rive, u zavjetrini, počasti narod pečenim sardelama, HDZ-ovci su organizirali paralelnu proslavu s pečenim bržolama. I dok su se mišćani sladili pečenim sardelama, hladna bura je odnijela miris pečenog mesa na pučinu, a organizatori paralelne proslave bez odaziva naroda svoje su meso sami pojeli. Mislim da je ovo bio u zemlji prvi slučaj javnog paralelizma službene i HDZ-ovske države.

Vidim zabrinutu susjedu i pitam je šta je muči. Boji se, kaže, ostat će bez posla. Kako je znam kao dobru i vrijednu radnicu, upitah je za uzrok bojazni.

-Prominila se vlast u mistu i sada će nas, koje je zaposlila naša stranka, minjat. – kaže ona.

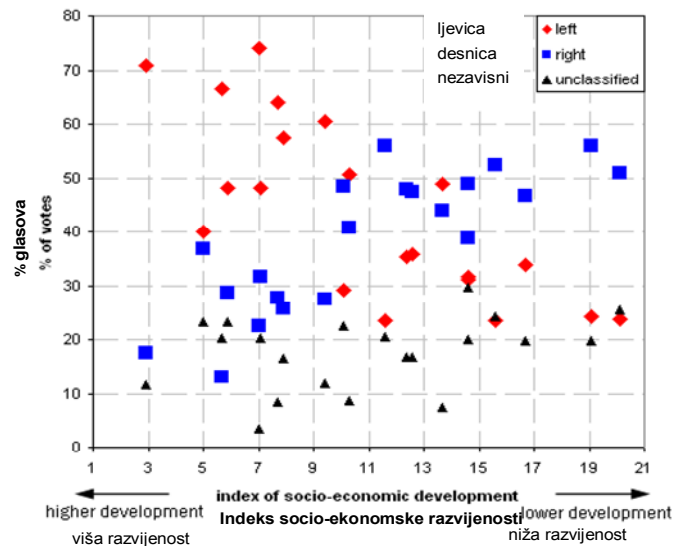
-Čekaj, nisi ti gradonačelnica, ti si samo čistačica u dječjem vrtiću! – dobacim.

-Je, ali mi smo minjali njih pa će oni i nas.

Ne znam epilog. Mislim da je ostala čistačica jer je nova vlast bila pitomija, ali ovo dovoljno govori o psihози vezanoj za višestranačke izbore u bazi društva.

Život se u Malome mistu odvija na rivi. Tu se ljudi sreću i družu. Oduvijek su se grupirali generacijski, ceho-vski, po ljubavi prema šahu ili kartama, Hajduku... No danas je dominantna stranačaka pripadnost, mnoge su veze među ljudima prekinute, a nove se teško uspostavljaaju ako nema političke kompatibilnosti.

Najpogubnije je stanje u rukovođenju Malim mistom, kako među zaposlenicima, tako i među odbornicima, vijećnicima, što li već. Ne samo zato što jedno drugo-

Graf 1. Čini se kako su za lokalnu razinu ipak destruktivnije desnije orijentirane opcije

Izvor: www.politika.com; članak: Sveučilišni oz: Crveno-plavi svijet, autor: Vinković Dejan (slika pokazuje odnos glasova osvojenih na lokalnim izborima 2005. godine i indeksa razvijenosti; stranke su grubo grupirane lijevo-desno)

me rade o glavi (političkoj i radnoj), što vlada netrpeljivost, što se teško donose odluke, već stoga što se baš svaka odluka nastoji i opstruirati, a direktna posljedica je stalno zaostajenje u razvoju mista. Stvarni razvoj i interes Maloga mista onima koji momentalno nisu na vlasti manje je važan od dokazivnja neuspješnosti ili čak sumnjivog rada onih koji momentalno jesu na vlasti. Možete li zamisliti da u mjestu u kome je prosječna dob stanovnika 65 godina, netko bude protiv gradnje staračkog doma ili pomoći starima u kući? Ne možete, ali kompletna opozicija u malome mistu jeste protiv i to zato što su to planovi pozicije. A možete li zamisliti da u ribarskom mistu s pretijesnom rivom i stotinama izgubljenih radnih mjesta netko bude protiv gradnje ribarske luke koja će zbrinuti brodove i osigurati desetine radnih mjesta? Ne možete, jer zdrav razum ne može zamisliti da lokalni HDZ preko županijskog HDZ-a uspješno uvjeri državni HDZ kako već dogovoreni projekt treba zaustaviti.

Bilo bi sličica još, ali i ovo je dosta. I tako, umjesto držanja za jedan štap, ionako nedostatna malomišćanska pamet, podijelila se na stranke i nezavisne liste pa je ukupna rezultanta iskorištenosti u najboljem slučaju 20 posto. E sad, kada bi se vratili na državni nivo, mislim da bi se iskoristivost ukupne državne pameti popela na najviše 25 posto. Točno u skladu s ovom tvrdnjom ide i konstatacija da umjesto potrebnog rasta od 8 posto, mi bezuspješno težimo onom od dva posto! Naravno da i među pobornicima nove demokracije ima mislećih ljudi koji su svjesni njenih slabosti. Na toj liniji je i svojevremena izjava predsjednika Josipovića, kada je rekao da ova demokracija nije idealna, ali nešto bolje do sada još nije pronađeno. Ja bih, pak, priču završio mišljenjem da uvaženi predsjednik nije rekao istinu, jer i on i ja znamo da smo, ne tako davno, živjeli bolju demokraciju.

Imperator je gol

Piše: Vesna Nikolić

Gotovo svakog dana unazad dvadeset godina slušamo vijesti kako Hrvatska želi uspostaviti povoljno ozračje i okružje za strane ulagače, jer su joj nužno potrebne strane investicije za brži gospodarski oporavak te da je nužno provesti reforme koje bi omogućile smanjenje investicijskih troškova u praksi. Na početku stranih ulaganja u Hrvatsku, u prvom redu iz zemalja EU-a, prednjačila su ulaganja u bankarski sektor, posebno iz Austrije, Njemačke, i Italije te iz SAD-a, a ulaskom Hrvatske u EU još će više biti zapadnih stranih ulagača. Na područjima bivše SFRJ, najveće investicije su porijeklom iz SAD-a. SAD kontroliraju najveću prijetnju svojoj ekonomiji: put kaspijske nafte jer su američke naftne tvrtke intenzivno ulagale u naftna postrojenja uz Kaspijsko more nakon bombardiranja Srbije i Kosova.

U ovim gore riječima se krije naša tužna i surova prošlost, gorka sadašnjost i neizvjesna budućnost. U tim ponavljajućim propagandnim apelima svih dosadašnjih vlada, svih triju predsjednika i svih saziva hrvatskog sabora, krije se tužna realnost da smo bez imalo oklijevanja, bez imalo sumnje predali svoje vrijeme života na upravljanje ljudima koji su u službi samo vlastitih interesa i prvenstveno u službi interesa velikih sila koje su im omogućile pozicije moći unutar našeg društva predratnim investiranjem i kasnije netransparentnim financiranjem predizbornih kampanja. Ukratko, prevareni i izdani, prepušteni slučajnosti. Prevara, uz mnoštvo nerealnih obećanja, krajem osamdesetih, koja nam se uporno srevirala kao put u „demokratske promjene“. Istiniti izraz „demokratskih promjena“ je, sada znamo, samo najobičnija „promjena vlasnika“ iz koje slijedi čudna moralna poruka: „Svi za jednoga, jedan sve za sebe i samo sebi!“. To je bila briljantna pobjeda nad radništvom bivše Jugoslavije jer su uspjeli prastarim metodama instrumentalizirati snagu radništva u isključivo ostvarivanje svojih zgrtalačkih interesa. Okrenuti radnike jedne na druge, zadojiti ih mržnjom, da bi malobrojna kasta postala vlasnikom svega onog što su generacije **Titove** Jugoslavije stvarale svojim udruženim radom i udruženim investiranjem jer su težili stvaranju društva objektivne slobode i objektivne demokracije. Titovu Jugoslaviju, koju danas reakcionarne snage uporno žele prikazati i svrstati uz blok „totalitarnih komunističkih“ zemalja, poput **Staljinovog** Sovjetskog Saveza, ili čak u kategoriju totalitarizama genocidnih Crvenih kmera, njihove laži kvazi-lijeva parlamentarna opozicija nikada ne demantira, tajeći da su u prošlom sistemu postojali demokratski izbori gdje se svaki pojedinac mogao kandidirati bez obzira da li je iz partije ili ne! Dakako, ta opozicija se javno ograđuje od „jednomylja“ bivšeg sistema, što je dokaz da su kreatori zajedničke predstave koju nazivamo „višestranački pluralizam“, dok ostatak

Svijeta SFRJ još uvijek pamti kao simpatičnu multietničku i mirnu državu „kojoj se nešto dogodilo“ nakon smrti Tita. Kako je moguće da nam se to desilo unatoč dose-gu visokog stupnja razvoja znanosti iz područja psiho-sociologije? Koji su to „duboki mislioci“ koji su nam, i koji nam i dan danas, racionaliziraju „silovanje“ bivše Jugoslavije? Tko ih je podučio svim mogućim metodama pranja mozga masa da bi pri tome sakrili svoj cilj koji nije birao sredstva? Propaganda, znamo svi, postoji oduvijek, no u širu i planiranu upotrebu došla je tek nakon prvog svjetskog rata. U to vrijeme koncentracija kapitala i proizvodnje su već stvorili monopolističke forme kapitalizma iz kojeg se formirao najveći stadij kapitalizma – imperijalizam, za kojeg opsjenar i masa upotrebljavaju termin neoliberalizam.

Propaganda je bila i bit će „dimna zavjesa“, imperijalizma kojemu je glavna karakteristika izvoz kapitala! Taj financijski kapital se plasira putem kredita i investicija i cilj mu je preuzeti prevlast u nekoj državi, prevlast u međunarodnoj poziciji i potlačiti domicilni narod u svrhu što veće eksploatacije ljudskih, materijalnih i prirodnih resursa.

Zato su američke analize psihosocijalnih aspekata „ispiranja mozga“ u pravilu toliko zasićene antikomunističkom propagandom da predstavljaju same po sebi sredstvo za „ispiranje mozga“ konzumenata svojih svojih informacija.¹

„Primjera radi, u Indoneziji je 1965. godine pobijeno oko pola miliona ljudi u roku 6 mjeseci. U periodu poslije oslobođenja od nizozemskog kolonijalnog jarma 1949. godine razvio se u toj mladoj nezavisnoj državi izuzetno snažan lijevoorjentirani pokret, a komunistička partija Indonezije postala je glavna politička snaga u zemlji, iako nije neposredno držala vlast u svojim rukama. U takvoj situaciji reakcionarne snage u samoj zemlji, uz maksimalnu pomoć i potporu SAD, pripremale su svoj plan za fizičko uništenje komunista i svih onih koji imaju ikakve i često i nikakve veze s komunističkim pokretom. Pokolj pola miliona ljudi se zbilo pred očima cijele svj. javnosti ali je brzo bio zaboravljen, pa su čak izostali neki veći protesti. Za tu uspješnu kampanju zataškavanja tog čudovišnog događaja zaslužna je prije svega propagandna mašinerija SAD-a i drugih kapitalističkih zemalja, ali također i prilična „pospanost“ lijeve i komunističke propagande. Zato je **R. Nixon** mogao izjaviti sa zadovoljstvom 1967.g. da je Indonezija 'najveći zgoditak SAD u jugoistočnoj Aziji'.“²

Unatoč tom iskustvu, ponovila se ponovno bez otpora i prekasnom kritikom kobna 1970. godina, rat u Vijetnamu, a prije toga su se nizali vanjski politički pritisci i igranje s emocijama katolika i budista zbog tobože „nedostatka vjerskih sloboda“. A posebno Nixonova odluka da 1970. prošire rat i na Kambodžu. Toj dotad mirnoj zemlji to je donijelo užasne patnje, ne samo američko bombardiranje, nego i zbog onoga što je uslijedilo u građanskom ratu: dolazak na vlast Crvenih

Khmera bio je izravna posljedica mračne uloge Amerikanaca u uništenju mira u Kambodži. Tako je stvoren propagandni „dokaz“ kako je komunistička ideologija-totalitarna, a socijalizam neodrživ. Pa da navodimo dalje: kako je **Pinochet** u rujnu 1973. vojnim udarom došao na vlast u Čileu? Američka administracija je itekako pomagala čileanskim desničarima kako bi spriječili dolazak na vlast socijalističkog predsjednika **Salvadora Allendea**. Za tu svrhu postoji posebni vojni centar za obuku s posebnim priručnicima koji upućuju polaznike kako se iznuđuju priznanja, provode troture, linčevi, organiziraju „slučajni“ pogromi, metode širenja glasina i stvaranja panike. To je *Western Hemisphere Institute for Security Cooperation* kojeg su mnogi, s pravom preimenovali u „škola diktatora“. U razdoblju od 1946. do 2001., obučeno je više od 61.000 latinoameričkih vojnika i policajaca. Posebnu ulogu imaju te tzv. specijalne postrojbe.³ Zatvarani su, mučeni i ubijeni mnogi Pinochetovi politički protivnici u Čileu. Sredinom 70-ih šest južno-američkih država, kojima su na čelu bili autoritarni režimi, potpisalo tajni sporazum o zajedničkoj borbi protiv političkih protivnika. Tako je pokrenuta operacija „Kondor“ u sklopu koje su se Argentina, Bolivija, Brazil, Čile, Paragvaj i Urugvaj dogovorili da će ubijati disidente i političke protivnike. Pa nije niti čudo što se bivši američki ministar vanjskih poslova Henry Kissinger toliko suprostavljao osnutku Međunarodnog kaznenog suda, možda i stoga što bi i on sam na njemu mogao završiti, posebno s obzirom na velike patnje ljudi u Kambodži i Čileu. Prošle godine, pokušaj atentata na dopredsjednika i na predsjednika Bolivije **Eva Moralesa!**?⁴ Možda bi detaljnije odgovore znala Madeleine Albright kojoj je politički mentor bio Zbigniew Brzezinski, savjetnik američkog predsjednika za nacionalnu sigurnost, koji je prije 31 godinu, ili 13 godina prije „rata za ulazak u NATO“, kojeg mi nazivamo, vješto nametnutim terminom, „domovinski rat“, dakle 1978. u Švedskoj, u gradu Uppsali, na skupu sociologa i studenata sociologije, uskom krugu Amerikanaca izjavio onu staru težnju velikih sila za kontrolom ovih prostora, a ovaj materijal, u prijašnjoj državi, neko vrijeme bio je proglašen državnom tajnom (!?):

- “Krajnji cilj SAD u Jugoslaviji jest uklanjanje komunističke vladavine u bilo kojoj formi. Taj cilj se u dogleđno vrijeme ne može ostvariti i njegova realizacije zavisi kako od stanja u toj zemlji, tako i od stanja u globalnim, svjetskim okolnostima. U okviru konkretne strategije statusa quo potrebno je poduzimati ove mjere:
- a) stalno i dosljedno ukazivati na staljinističke tendencije u sovjetskoj politici i time zastrašivati jugoslavenske komuniste i druge ljevičare u zemlji i svijetu;
 - b) sistematski pomagati i davati publicitet raznim opo-zicijskim grupama u Jugoslaviji, u vezi s tim treba mnogo više reklamirati razne jugoslavenske disidente. (...)
 - c) u interesu je SAD da pomažu one centralističke sna-

ge u Jugoslaviji koje su spremne na otpor SSSR-u. Istodobno, jednako je važno pomagati i sve separatističko-nacionalističke snage, jer su one prirodni neprijatelj komunizma kao ideologije. Iako je proturječna ta taktika istodobnog pomaganja i centralističkih i separatističkih tendencija, ima svoje duboko opravdanje, što se već pokazalo i u drugim prilikama (razbijanje komunističke vlasti u Indoneziji);

d) posljednjih desetak godina čini se da povijest jasno pokazuje kako je ideja nacionalizma jača od ideje komunizma. Za to nisu dokaz samo trvenja unutar pojedinih komunističkih zemalja (Rusi i Ukrajinci u SSSR-u, Srbi i Hrvati u Jugoslaviji, Česi i Slovaci u ČSSR itd.) nego još više trvenja i sukobi, pa i ratovi između pojedinih komunističkih zemalja (SSSR – Kina, Vijetnam – Kambodža). Zato na tu kartu treba igrati na dugi rok i kad je Jugoslavija u pitanju, kako bi se angažiranjem raznih nacionalističkih tendencija oslabila otpornost komunizma;

e) izuzetnu važnost u ideološkoj borbi protiv komunizma u Jugoslaviji i drugdje ima kulturno-ideološka infiltracija putem sredstva masovnih komunikacija (štampa, radio i televizija) (...)

f) u ideološkoj borbi protiv komunizma poticanje potrošačkog mentaliteta, a tu Jugoslavija također predstavlja povoljno tlo, nije bez značenja. Iskustvo pokazuje da je taj mentalitet gotovo nemoguće zaustaviti, kad se jednom pojavi, on probija sve sve teorije komunističkog egalitarizma bolje nego mnoge političke akcije. (...)

g) veliki su jugoslavenski dugovi zemljama Zapada, naročito onima u Europskoj ekonomskoj zajednici. Ti dugovi, zajedno s onima koje će Jugoslavija i ubuduće uzimati, izuzetno su pogodno sredstvo ekonomskog i političkog pritiska na tu zemlju. Stoga je porast jugoslavenskih dugovanja, dugoročno gledano, koristan za američke interese, te Jugoslaviju ne bi trebalo sprečavati da uzima nove kredite, makar to privremeno imalo i negativne efekte za zajmodavca, jer se to lako kompenzira ekonomsko-političkim mjerama.

h) veću pažnju treba posvetiti jugoslavenskim građanima koji se vraćaju u zemlju sa svog boravka u inozemstvu, to ne znači da ih treba pretvarati u teroriste, čemu teže ekstremne grupacije jugoslavenske fašističke emigracije, negio ih treba koristiti kao nesvjesne i svjesne propagatore američkog i zapadnog načina života.

i) na međunarodnom planu treba i dalje cijepati pokret nesvrstanih, na tom planu još bolje bi se mogao iskoristiti blok latinskoameričkih zemalja koje su najbolji „trojanski konj“ što ga SAD imaju unutar pokreta nesvrstanih, kao što SSSR ima Angolu, Kubu itd.

Takvi zadaci politike SAD prema Jugoslaviji zahtijevaju i određene političke saveznike unutar zemlje. Iskustvo pokazuje da se najbolji saveznici nalaze među imućnijim slojevima jugoslavenskog društva, a to su u prvom redu pripadnici liberalne inteligencije koji su za-ineresirani za individualne slobode, neograničenu slobodu štampe, umjetničkog stvaranja itd. Svima njimatreba pružati maksimalnu podršku koja će ohrabriti i njih i njihove potencijalne pristaše pa makar takva politika izazvala i represalije od strane vladajućih komunista.⁵

Na internetu su objavljeni tajni vladini dokumenti Reaganeve administracije pod rednim brojem (NSDD 133) – „američka politika prema Jugoslaviji“⁶ koji potvrđuju vjerodostojnost gore navedenog dokumenta. Također u zborniku iz 1973.: „Osnovi vojne psihologije“, A. Lošić navodi 12 „posebnih, ali trajnih“ ciljeva agersora i povezuje pojmove s današnjim informacijama o stvarnom postojanju tih američkih centara za obučavanje vojnika.⁷ Autori spominju kanadske centre povezane s tzv. projektima -MKULTRA. Uz pomoć Pavlovljevih refleksa mi bi trebali konačno shvatiti i promijeniti crno-bijelu sliku nedavne povijesti jer na žalost neki su upozoravali, ali ih nitko nije uzeo za ozbiljno, ili su bili marginalizirani ili gurnuti pod tepih zbog politike „nezamjeranja“:

a) Razbijanje unutrašnjeg jedinstva naroda i njegovih obrambenih, posebno oružanih snaga; kakve to može imati implikacije po našu jugoslavensku, mnogonacionalnu zajednicu nije teško pretpostaviti;

b) Rušenje ugleda i vrijednosti date društvene zajednice i omalovažavanje njenih uspjeha i mogućnosti, s težnjom izazivanja inferiornih osjećaja i sudova da je neminovnost osloniti se na „jače i superiornije“, na agresivne sile. U tome sklopu naročito će se podcijenjivati obrambena moć i sposobnost uspješnog suprostavljanja agresiji;

c) Glorificiranje društvenih, ekonomskih, vojnih i političkih vrijednosti vlastitog sistema, veličanje vlastite moći;

d) Omalovažavanje i klevetanje – insinucijama i podvaljivanjem – državnog, političkog i vojnog rukovodstva, njegovih namjera, sposobnosti, ljudskih i profesionalnih kvaliteta;

e) Maskiranje i pravdanje pravih ciljeva agresije, odnosno hegemonističkih aspiracija, falsificiranjem „argumentata“ i premisa zaključivanja;

f) Ukazivanjem svestrane podrške emigrantskim i opozicionim, petokolonskog i drugog karaktera, snagama u zemlji i u inostranstvu, s namjerom njihovog aktiviranja i uključivanje u opću skalupritisaka i mjera izazivanja stanja i tendencija koje slabe protivnika;

g) Ubacivanjem „klina u točkove“ savezništva, omalovažavanjem, pozivanjem na „stare grijeh“ pojedinih savezničkih sila i na nesuglasice iz bliže i dalje prošlosti, sijući tako nepovjerenje među udruženim snagama otpora;

h) Pridobivanje vlastitih saveznika i njihovog mnijenja za ciljeve agresivne i hegemonističke aktivnosti;

i) Zastrašivanje novim i nepoznatim rušilačkim sredstvima naoružanja i isticanja besmisla pružanja otpora takvoj moći;

j) Izazivanje straha i panike u slučaju primjene suvremenih borbenih sredstava, negiranjem sposobnosti društva, njegovih obrambenih vojnih i sigurnosnih snaga i njihovih mogućnosti da ih uspješno zaštite;

k) Izazivanje nostalgčnih osjećaja i zabrinutosti za svoje najbliže, za svoj zavičaj;

l) Izazivanje pobuna, dezertstva iz oružanih snaga, diverzija unutar zemlje i obrambenog sistema.”

Pridobivanje svjetskog javnog mnijenja za svoju hegemonističku i agresivnu politiku i utjecanje na to mnijenje i na realne potencijalne saveznike da agresiju prihvate kao „neophodnu“ akciju, kao „oslobodilačku misiju“, „humano bombardiranje“, „borba protiv terorizma“ je postao glavni zadatak američke propagande. Nije teško zamisliti da su i zapadnoeuropske, a posebno američki vojni krugovi svim žarom nastavili istraživati mogućnosti propagandnog i psihološkog rata da bi ostvarili svoju dominaciju i u onim zemljama koje su odlučile uspostaviti socijalidemokratsko uređenje jer ne smije postojati nigdje takav uzorak za uspoređivanje. Odavno su shvatili da se otpor naroda ne može slomiti samo konvencionalnim oružjem. Zato više cilj rata nije bio osvajanje teritorija izvana, već osvajanje ljudskih duša unutar te države. Shvatili su da se otpor naroda najbolje ruši tako da se slomi podrška naroda prema vlastitom vodstvu tj. ideološkom uvjerenju, bilo da se radi o živim ili povijesnim ili idejnim vođama. Svaka vojna intervencija je patetično branjena riječima „da je to moralni zadatak“ svakog čovjeka. Dakle, što nije po ukusu i apetitu američkih imperijalista i militarista postaje „krizna točka“.

Socijalistička Jugoslavija u svojoj regiji je imala važnu ulogu zbog svog industrijskog razvoja i ekonomskog

uspjeha. U dva desetljeća prije 1980., godišnji rast BDP-a je u prosjeku iznosio 6,1 posto, uvedeno je društveno tzv. besplatno zdravstvo, obrazovanje, stanogradnja, stopa pismenosti iznosila je 91 posto, a životni vijek je bio 72 godine. 1980., nešto prije smrti maršala Tita, SAD su privukle Beograd međunarodnim kreditorima, uvjetovajući već u prvom krugu investicija makroekonomske reforme.

Detalj s omladinskih radnih akcija

To je bio početak kraja. Ubrzo je slijedio sporiji rast, akumulacija inozemnog duga, a posebno troškova za servisiranje duga, umjetno kreirana hiperinflacija koja je uzrokovala pad životnog standarda od prosjeka. Javljuju se secesionističke tendencije koje izrastaju iz socijalnih i etničkih razlika, upravo tijekom razdoblja tog brutalnog osiromašenja stanovništva! Te reforme, uz potpisivanje sporazuma o restrukturiranju duga sa službenim i komercijalnim vjerovnicima, također su služile slabljenju institucija savezne države i stvaranja političkih podjela između Beograda i vlada republika i autonomnih pokrajina. Premijerka **Milka Planinc**, da uopće program provede, morala je obećati MMF-u neposredno povećanje diskontne stope i još mnogo toga za Reaganomic arsenal mjera! I tijekom '80-ih, MMF i Svjetska banka povremeno propisuju daljnje doze njihove gorke ekonomske doktrine tako da jugoslavenska privreda polako pada u sve dublju provaliju. Nakon „reformi“ iz '80.-ih, stopa industrijskog rasta pada na 2,8 posto u razdoblju 1980.-87., sve do nulte stope 1987.-88. i tako sve do negativnih stopa rasta (i do -10 posto) do 1990. godine. Taj proces, pod pokroviteljstvom MMF-a i SB-a, umjesto da ozdravljuje, on je inficirao i tako destruirao tu socijalnu državu Jugoslaviju, sa svim predvidljivim društvenim posljedicama. Imperijalizam svoju konstrukciju nastavlja

graditi na destrukciji nad svim „neovisnim“ novonastalim državicama bivše SFRJ.

Gospodo, na trulim temeljima gradite kuću!
No pasaran!

1. U toj antikomunističkoj histeriji netom nakon završetka rata nije apsurd činjenica da pod pokroviteljstvom CIA-e, **Hitlerov** šef tajnih službi **Reinhard Gehlen** postaje šef zapadnonjemačke tajne službe BND, sve do umirovljenja 1968. godine. Tijekom drugog svjetskog rata, Gehlen je nadgledao sve njemačke vojno-obavještajne operacije u istočnoj Europi i SSSR-u. Gehlen je uspio snažno utjecati na američku politiku prema sovjetskom bloku. Nakon rata, Vatikan, ostaci OSS-a, SS-a (Schutzstaffel, elitni čuvari nacističke inteligencije) i raznih grana SMOM-a (Sovrano Militare Ordine di Malta) udružuju se u borbi protiv zajedničkog komunističkog neprijatelja i radi očuvanja i transporta ogromnog ratnog plijena. Te organizacije omogućuju bijeg ex-nacista. Katolički samostani su poslužili kao sigurne kuće za ratnim zločincima na putu u Latinsku Ameriku. Ta ruta se popularno zvala „ratline“ (hrv. štakorski put). Tim rimskim „ratlinima“ je upravljala mala, ali utjecajna mreža hrvatskih svećenika, članovi Franjevačkog reda. **Krunoslav Draganović** je bio hrvatski svećenik, također savjetnik **Ante Pavelića**, sudionik ustaškog pokreta i član Papinskog odbora za pomoć, pomoć i preseljenje agencija Svete Stolice. Draganović je organizirao preseljenje 30.000 Hrvata, uključujući i većinu Pavelićeve vlade i njega samog koji je pobjegao Argentini. Svoj trud u sklanjanju najvećih ratnih zločinca opisuje kao „humanitaran rad“.

2. Zvonarević, M. (1981): Socijalna psihologija, Školska knjiga, Zagreb.

3. Popis zemalja Latinske Amerike i broj polaznika specijalnih postrojbi vojnog centra Western Hemisphere Institute for Security Cooperation („škola diktatora“): Argentina - 931, Bolivija - 4049, Brazil - 355, Chile - 2405, Kolumbija - 8679, Costa Rica - 2376, Dominikanska Republika - 2330, Ekvador - 2356, El Salvador - 6776, Guatemala - 1676, Honduras - 3691, Nikaragva - 4693, Panama - 4235, Paragvaj - 1084, Urugvaj - 931, Venezuela - 3250.

4. „To su strani plaćenici, među njima očito nema Bolivijaca“, rekao je **Morales** na skupu čelnika ljevice u Cumani, na istoku Venezuele. „Atentatori na Moralesa oružje i eksploziv su držali kod ustaške grupe koja pruža utočište međunarodnim fašističkim grupama. U pucnjavi protiv hrvatskih, irskih, mađarskih i bolivijskih plaćenih terorista, policija je pogubila **Eduardo Róza Flores**, Irca **Michaela Martina Dwyera** i Mađarski **Árpád Magyarosi**, drugo dvoje ubojica su uhićeni - Hrvat **Mario F. Tadić** i Mađar **Elod Toazo**.” (Nacional, 17.04.2009.) U pretrazi njihovih prebivališta pronađene su tiskovine fašističke ideologije u kojima se poziva na rušenje bolivijskog socijalističkog vodstva. Pronađeni su i popisi budućih ciljeva i žrtava. Drugovi iz Bolivije poručuju da Ustaški pokret jača više nego ikad zahvaljujući **Luburićevoj** pomirbi svih Hrvata čiju ideju je oživio **Franjo Tuđman**. Poručuju da su bahatost ustaškog pokreta štatile SAD. Bolivijski predsjednik Morales je upozorio da ista organizacija još uvijek postoji i djeluje u Boliviji, ističući da će policija i dalje tražiti njene članove.

(Ustasha Assassins Thwarted in Bolivia - Apr 17th, 2009 | By De-Construct.net Web adresa: <http://de-construct.net/?p=5492>)

5. Sadržaj iz dijela članka što ga je **Zvonimir Krstulović** (sada urednik iz Metro-portala.hr) 22. XII. 1990. objavio u listu Slobodna Dalmacija pod naslovom „Prirodni neprijatelj komunizma“. Krstulović ih je objavio dva puta, prvi put u splitskoj „Omladinskoj iskri“ čiji je tada bio glavni urednik, prvo objavljivanje spomenutih materijala bilo je sredinom svibnja 1987. također u „Omladinskoj iskri“ koja je zbog toga zabranjena jer se radilo o državnoj tajni.

6. NSDD - National Security Decision Directives Reagan Administration; web adresa:

<http://www.fas.org/irp/offdocs/nsdd/index.html>

7. Također, M. Zvonarević (1981.).

Iz stranačkog života

Aktivnosti SRP-a u studenom Jačanje organizacija na terenu i intenzivnija međunarodna suradnja

U studenom ove godine aktivnosti SRP-a bile su usmjerene većinom na jačanje organizacijske infrastrukture te daljnje širenje mreže simpatizera i volontera. Osim pojačane „vertikalne“ komunikacije (kroz stranačka tijela), nastojimo izgraditi što bolje izravne komunikacijske kanale na „horizontalnoj“ razini (jačim međusobnim povezivanjem lokalnih stranačkih ograna na zajedničkim projektima).

Svoje izbornu-izvještajne skupštine, u proteklom mjesecu održale su tri gradske i jedna regionalna organizacija (u Splitu, Slavanskom Brodu i Požezi), a svoje redovite sjednice održali su i Predsjedništvo te Savjet SRP-a. Te su aktivnosti djelomično odraz i naših početnih priprema za nadolazeće parlamentarne izbore koji će od nas, između ostaloga, zahtijevati intenzivniji terenski rad pa je potrebno osigurati veću razinu organizacijske sposobnosti svih ograna.

Također, SRP je tijekom studenog sudjelovao u nizu događanja na međunarodnoj sceni, točnije naši delegati su sudjelovali u stvaranju Koordinacionog odbora radničkih i komunističkih partija s prostora bivše Jugoslavije, a u sklopu antifašističkih obljetnica posjetili smo neke lokalitete u Bosni i Hercegovini (Bihać, Jajce i Banja Luka), u sjećanje na događaje iz NOB-a i posljertatnu socijalističku izgradnju, a što smo iskoristili za daljnje razvijanje kontakata i suradnje s drugovima iz različitih krajeva nekada zajedničke nam domovine.

Više o tome u nastavku.

Skupština Gradske organizacije SRP-a...

... Split

13. studenog 2010. održana je u Splitu godišnja Skupština Gradske organizacije SRP-a na kojoj je potvrđen reizbor članova Predsjedništva (predsjednik **Ranko Adorić**, zamjenik **Tadiša Milošević**, potpredsjednici **Drago Duplancić** i **Ivo Tudor**, blagajnica **Justina Kordiš**), usvojen izvještaj Nadzornog odbora te blagajnički izvještaj.

Foto: Arhiva Novi list (www.novolist.hr)
Ranko Adorić, predsjednik GO SRP-a Split

Na skupštini je istaknuto da će u narednom razdoblju energiju usmjeriti na pripreme za parlamentarne izbore koji će se vjerojatno održati 2011. godine, a na kojima će SRP testirati uspješnost pojačanih stranačkih aktivnosti i promijenjene strategije rada i nastupa u javnosti.

Također, potrebno je, uz dosadašnju uspješnu suradnju s Društvom "Josip Broz Tito" Split, Savezom boraca Split, Zelenom akcijom, te sindikatima, u narednom periodu ostvariti kontakte i moguće zajedničke akcije i s drugim političkim grupacijama i nevladinim udruženjima, poput ZANE-a (zajednica nezaposlenih), CERD-a (Centar za razvoj demokracije), DOS-a (Dalmatinski odbor solidarnosti), DOMINE (udruga za promicanja prava žena i

Foto: SRP
Detalj sa Skupštine u Splitu

poticanja razvoja civilnog društva), većim brojem sindikata i drugima. Naglašeno je da pred Gradskom organizacijom stoje u narednom periodu veliki izazovi, a u osmišljavanju politika i novih akcija koristit će, kao i do sada, iskustvo starijih i elan mladih.

... Slavonski Brod

Izbornu-izvještajna skupština Gradske organizacije SRP-a Slavonski Brod održana je 27. studenog 2010. Za predsjednika ogranka izabran je **Petar Seletković**, za tajnika **Josip Andrić**, a za blagajnika **Rade Karaica**.

Tematski izdvojeno pitanje za sve sudionike Skupštine bilo je kako potaknuti rad organizacije na brodskom području i biti što više medijski prisutan u javnosti.

... Požega

27. studenoga 2010. održana je i izbornu-izvještajna skupština gradske organizacije SRP-a Požega na kojoj su izabrani za predsjednika **Gojko Medaković**, za tajnika **Mile Crnković** te blagajnik **Ivo Golić**.

Svi sudionici rasprave na Skupštini su se koncentrirali na pokazatelje teških životnih prilika u Požeštini pa i šire, a koji upućuju na potrebu radikalnog zaokreta u političkoj i ekonomskoj sferi. To SRP-u pruža neke nove mogućnosti i treba ih iskoristiti.

Skupština Regionalne organizacije SRP-a Slavonsko-posavske

Nakon održanih izbornih skupština gradskih organizacija u Požegi i Slavanskom Brodu, svoju izbornu izvještajnu skupštinu održala je i Regionalna organizacija SRP-a Slavonsko-posavska.

Foto: SRP
Vlado Bušić, predsjednik RO SRP-a Slavonsko-posavske

I sam podatak da se nije mnogo napravilo na planu formiranja novih organizacija u većim gradovima ili općinama u regiji, a što je bitan preduvjet za širenje članstva i utjecaja među radnicima, izdvojilo se kao centralni zadatak novoizabranog rukovodstva. Novi predsjednik RO SRP-a Slavonsko-posavske je **Vlado Bušić** iz Požege.

Sjednica Savjeta SRP-a

Tekst i foto: **Božidar Dugonjić**

04. prosinca 2010. godine održana je sjednica Savjeta SRP-a Hrvatske uz prisustvo dvadesetak članova. Na sjednici je za predsjednika Savjeta SRP-a izabran mr.sc. **Mirko Mečava** iz Zagreba, za njegovog zamjenika dipl.ing. **Ivica Bašić** iz Siska, dok je za tajnika predložen i izabran **Stjepan Šafran**.

Mr.sc. Mirko Mečava, predsjednik Savjeta SRP-a

Novoizabrani predsjednik, **Mirko Mečava** zahvalio je na povjerenju koje mu je izborom dato. Naglasio je da smatra SRP jedinom zaista lijevom strankom u Hrvatskoj. Izrazio je uvjerenje da će Savjet SRP-a svojim djelovanjem pomoći u savladavanju materijalne i ljudske krize organizacije. Treba raspravljati i objavljivati stavove koje SRP zastupa a akcijama afirmirati pojedince i SRP u cjelini. Za te potrebe treba organizirati operativnu grupu u Savjetu koja će na tome raditi.

U raspravi u kojoj su sudjelovali **Stevo Borota**, **Veselin Golubović**, **Josip Deželjin**, **Ivan Plješa** i drugi, naglašeno je da treba u Savjet dovesti više mlađih stručnjaka i uglednika koji bi pokrenuli okrugle stolove, tribine i druge aktivnosti u vezi programa SRP-a. Prema nekim anketama preko 50 posto birača prihvaća stanovišta socijalizma 21. stoljeća. Treba im prići i animirati ih. Simptomatično je da je kolegij „Politička ekonomija“ uklonjen sa svih sveučilišta u Hrvatskoj.

Sjednica Savjeta SRP-a održana je u optimističnoj atmosferi

9. Sjednica Predsjedništva SRP-a Pred nama su veliki izazovi

Piše: **Stjepan Šafran**

Predsjedništvo SRP-a je 4. prosinca 2010. održalo svoju 9. redovnu sjednicu na temu realizacije postavljenih ciljeva u 2010. godini.

Članovi Predsjedništva izrazili su zabrinutost po istinske nacionalne interese građana, koji su izigrani od vladajućih struktura. Tolikoj zabrinutosti nebi bilo mjesta da je u pitanju samo jedan ili dva dužnosnika vladajuće stranke, ali brojni slučajevi koji se procesuiraju, da ne govorimo o onim aferama koje su javna tajna, daju nam za pravo da ozbiljno postavimo pitanje moralne i kaznene odgovornosti stranke na vlasti, sve od 1992. do danas, za kriminal, korupciju, uništenje industrijskog, poljoprivrednog i drugih potencijala zemlje. Ako smo do 1991. bili u rangu srednje razvijenih zemalja Evrope i svijeta, zašto smo u proteklih 20 godina postali zaostala privreda koja više nije sposobna alimentirati potrebe svojih građana? Znamo isprazne odgovore, ali dok narod ne osudi i ne odbaci istinske krivce za takvo stanje (kako pojedince, tako i mehanizme postojećeg sistema), nema mjesta optimizmu. Konstatirano je da je SRP, unatoč svim poteškoćama, opstao 13 godina na sceni, da djeluje u 7 regija sa 78 gradskih i općinskih organizacija i da je spreman na parlamentarne izbore izaći samostalno u svim izbornim jedinicama. Proveo ne izbornu izvještajnu skupštinu u protekloj godini (u Splitu, Rijeci, Slavanskom Brodu, Požegi, Koprivnici, Samoboru, Đurmancu, Sisku) i rad na terenu to potvrđuju. Od unutarnjih pitanja, Predsjedništvo je primilo na znanje pismo druga **Zorana Restovića** u kojem on obrazlaže svoje razloge za prekid angažmana u SRP-u te je jednoglasno donijeta odluka da se na prvoj sljedećoj sjednici Glavnog odbora izabere novi predsjednik tog tijela.

U Bosni i Hercegovini posjetili smo značajne lokalitete i obilježili važne datume iz NOB-a Sjećanja, proslave, druženja...

Tekst i foto: Vladimir Kapuralin

U petak 26. studenog 2010. godine u Bihaću je u punoj dvorani nekadašnjeg Doma armije, održana svečana konferencija Lige antifašista jugoistočne Evrope, s kulturno-umjetničkim programom na kraju, povodom 68. godišnjice osnivanja Antifašističkog Vijeća Narodnog Oslobođenja Jugoslavije, osnovanog 26. i 27. XI. 1942. godine, kolokvijalno nazvanog Prvo zasjedanje AVNOJ-a. Bio je to događaj od izuzetnog značaja, za daljnji vojni i politički tok oslobodilačkog rata, koji je odrađen na tada oslobođenom prostoru Bihaća i šire okolice u tom trenutku možda jedine oslobođene oaze, na tlu porobljene Evrope. U sklopu proslave, položeni su vijenci na dva partizanska spomen-obilježja, u Borićima i Garavicama. Osim domaćina, svečanosti su se oda-zvale delegacije iz svih republika bivše Jugoslavije. Iz Slovenije je došlo stotinjak pripadnika Zveze antifašistov, veći dio njih u partizanskim

padnici Društava „Josip Broz Tito“, UAB-a i SRP-a iz Zagreba, Varaždina, Rijeke, Umaga, Novigrada, Labina, Poreča, Splita. Od političkih stranaka bili su prisutni članovi KP BiH i veći broj članova Socijalističke Radničke Partije Hrvatske, na čelu sa predsjednikom **Ivanom Plješom**. U ime gostiju iz Hrvatske skup je pozdravio predsjednik SRP-a Ivan Plješa.

Muzej Drugog zasjedanja AVNOJ-a u Jajcu obnovljen je prije dvije godine (zgradu je svečano otvorio predsjednik BiH, **Željko Komšić**) – ove godine je muzej posjetilo preko 12.000 posjetitelja

Sljedećeg dana, 27. studenog, je u Jajcu, obilježeno II. zasjedanje AVNOJ-a, koje je sljedeće 1943. godine, 29. i 30. XI., održano u oslobođenom Jajcu. Svečanosti su pored domaćina prisustvovali i učesnici proslave održane prethodnog dana u Bihaću, kojima se pridružila i delegacija iz Srbije. Svečanost je započela polaganjem vijenaca i cvijeća 15-estak delegacija, na spomenik palima za oslobođenje Jajca, a nastavila se svečanošću ispred zgrade, danas muzeja, u kojemu je

održano povijesno zasjedanje. Prisutnima su se obratili predstavnici delegacija iz svih republika, a u ime hrvatske delegacije učinio je to zamjenik predsjednika SRP-a **Vladimir Kapuralin**. Program je nastavljen tribinom posvećenom tom događaju.

U nastavku donosimo detaljniju reportažu -

Posjet Jajcu 2010. Turistčko-obljetničko-nostalgičarski izlet u Jajce

Tekst i foto: Zoran Ivčević

Naša vrijedna drugarica **Justina Kordiš** je u ime Gradske organizacije SRP-a Split još jednom, po ne znam koji put, uspješno organizirala izletničko druženje članova i simpatizera, te time popularizirala i samu stranku. Kako su sva naša drugarska putovanja tematski naslovnjena na obilježavanje mjesta, događaja i ljudi koji se u našem Programu posebno vrednuju, tako je i ovo putovanje posvećeno 67. obljetnici II. zasjedanja AVNOJ-a. A nebo joj nije bilo skloni. Prijeteće, sivo i kišno, neke je drugarice i drugove obeshrabrilo te su u zadnji čas odustali, no ipak je nas tridesetdevetero hrabro krenulo na put, 27. studenog 2010.

Naša hrabrost bila je nagrađena ukazanjem lijepog sunčanog jesenskog dana. A k tome, još smo bili nagrađeni, kao bonusom, prelijepom kupreškom sniježnom idilom. Djevičanske bijele zaravni zagovarale su nezamislivu čistoću i netaknutost. Ni očekivanih tragova životinja nije se još vidjelo na svježem snijegu. Predivne vitke smreke (možda i jele) čije su se grane savijale pod debelim snijegom, vraćale su me vatom okićenom božićnom boru moga djetinjstva. Pojedinačna, ili po šumarcima grupirana, stabla bjelogorice, čija je svaka tužno ogoljena grančica, sada bogato obučena u snježnu odoru činila svoje pripadajuće grane i krošnje skupom blještave raskoši, kao da su nas pozivala da uronimo u taj kristalni svijet bajke. Ali nismo. Sasvim pragmatično, postavili smo se u Šuici, u bljuzgavici grada, fiziologije radi.

Nasuprot radosnom zovu bijele kupreške prirode, krajolik bez snijega doimao se gol i posramljen. Posramljen, ne zbog nagosti, već zbog sveprisutnog nereda, nekontrolirano

Delegacija SRP-a, predvođena predsjednikom **Ivanom Plješom**, na polaganju vijenca u Jajcu

uniformama, sa zastavama i drugim obilježjima. Najviše autobusa je bilo iz Hrvatske, kojima su došli pri-

putopis, druga **Zorana Ivčevića** iz splitskog ogranka SRP-a o posjetu Jajcu.

posijanog otpada i zgarišta nekadašnjih domova, još uvijek neotklo-njenih „spomenika“ zadnjem bezu-mnom ratovanju triju vjera (u ime istog Boga, zna se!).

Samo Jajce nas je dočekalo, barem u onom dijelu oko Slapa i zgrade Muzeja II. zasjedanja AVNOJ-a s ljudskom vrevom, naglašenim poli-cijskim osiguranjem i šarenilom za-stava. Domaćini su se potrudili da jedna mladahna limena glazba stva- ra radosni štimung svojom svirkom. Repertoar je očito bio strogo ko-

ntroliran pa je svirana „ideološki neutralana“ muzika. Kod ljudi naše političke orijentacije i svjetonazora, koji su proživjeli neka druga vre-mena, a nisu dozvolili da ih pranjem mozgov a nacionalisti i ini kon-trarevolucionari uvjere da su ta vremena bila crna, grupe hodoča-snika iz cijele Jugoslavije ispunjale su srca radošću. Partizanske i revo-lucionarne pjesme, kao i ikono-grafija koja je obilježavala organi-zirane grupe vraćala nas je u mla-dost. Ideja bratstva i jedinstva koja

Slovinci nastupaju...

Drugovi iz Splita i Umaga

Drugarica Justina Kordiš iz Splita daje izjavu za javnost

je bila u zraku toliko sveprisutna, toliko koncentrirana, zgu-snuta kao da je mate-rijalizirana, gotovo da se mogla rukama ticati. Vjerojatno sam zato, želeći je taknuti, na rastanku potapšao nepoznatog druga Slovenca i zaželio mu viđenje i do godine.

Kad spominjem Slo-vence, moram reći da su bili najupeča-tljivija skupina. Odli-čno organizirani, sa-kupljeni iz svih kra-jeva Slovenije, mnogi obučeni u stilizirane partizanske uniforme, titovke sa slove-nskom zastavom, svi- leni crveni šalovi sa prikladnom šarom, a svi veseli i pjevački raspoloženi.

Program manifesta- cije „Dani AVNOJ-a u Jajcu“, koja je bila pod pokroviteljstvom Glavnog odbora SABNOR-a BiH i Općine Jajce, činilo je polaganje vijenaca gostiju iz cijele Jugo- slavije, pozdravne ri- ječi organizatora i gostiju, nastup zboro- va iz raznih krajeva Jugoslavije, izložba „Tito kakvog smo

znali“, te kao vrhunac, susret predstavnika antifašističkih organi- zacija proisteklih iz II. svjetskog rata na temu „Antifašizam danas“. U ime Socijalističke radničke par- tije Hrvatske, vijenac je položila delegacija na čelu s našim pre- dsjednikom **Ivanom Plješom**. Oso- bno me iritira neopravdano kašnjen- je u satnici, pa je i to razlog što većem dijelu službenog programa nisam prisustvovao. Ovakve mani- festacije i okupljanja obično prate i poduzetnici koji nastoje ugrabiti priliku i nešto zaraditi. Prilika je postojala ali mislim da nije iskori- štena. Veoma skromna ponuda uglavnom nekvalitetnih i neadekva- tnih suvenira, a ugostitelji nespren- ni, bila bi kratka ocjena ovih djelatnosti na margini priredbe. Da se vratim na ranije spomenutu iko- nografiju. Ona službena, bila je veoma skromna, bezlična i bez naglašenog ideologiziranja, ali su zato to obilato nadoknadile grupe gostiju iz svih krajeva Jugoslavije. Svima nam dragi Titov lik lijepljen je na panoe raznih veličina, kartone, drvo, platno, a u nekim sluča-jevima, moglo bi se tako reći, s puno ljubavi i neukusa. Zastave bivše Jugoslavije, bivših republika, bivše partije bile su glavno vizuelno obilježje manifestacije, odavale su naglašeno nostalgičarski naboj su- dionoka, čak i vjeru stjegonoša da mogu oživjeti vrijeme kada su bile aktualne, da se mogu u to vrijeme vratiti. Van svake diskusije je da su djelovale anakrono. Neobično sam se osjećao kada mi je pala napamet misao da je većina onih koji su nekada snažno vijali zastavu SKJ, ili aktivno učestvovala ili nečinjen- jem sudjelovala u demontiranju društva koje su te zastave predsta- vljale. To me navelo i na promišljan- je o nostalgiji. **Klaić** ju je (1974. godine) predstavio kao kovanicu grčkih riječi *nostos* - povratak i *algos* - bol, pa označava veliku čežnju za domom ili uopće nečim poznatim gdje smo ili s kim smo već živjeli. U Hrvatskom enciklope- dijskom rječniku **Anića** i grupe autora, objavljenom 30 godina kasnije (2004. godine), pojam se

proširuje na čežnju za prošlim i izgubljenim razdobljem, domovinom, žal za minulom srećom, vremenom... Možda nije slučajno da se ovo proširenje tumačenja pojma pojavilo baš nakon što je u međuvremenu zajednička nam domovina demontirana na sedam djelova, a tvorci novih tvorevina, nas koji znamo za sreću minulih vremena, uvjeravaju da smo živjeli u izgubljenom razdoblju. Stoga je dobro biti na ovome povjesnom mjestu gdje su udareni temelji za izgradnju najljudskijeg društva dosad, susresti ljude koji isto u to vjeruju, te učvrstiti uvjerenje da se korištenjem najpozitivnijih tekovina jugoslavenskog socijalizma, u borbi za realizaciju socijalizma 21. stoljeća, može dokazati da razdoblje naše mladosti nije bilo izgubljeno. Mislim da moram na ovom mjestu izreći i svoj osobni stav da povjesne zastave treba spremati u muzeje, a obljetnice koristiti za povjesnu poduku i pronalaženje smjernica za djelovanje u izgradnji suvremenog društva. Također, koristimo ih i za drugarska druženja i turističke obilaskе.

U to ime, pridružio sam se glavni naše grupe u obilasku povijesno-kulturnih znamenitosti Jajca sa stručnim vodičem. U kratkom vremenu uspjeli smo vidjeti bar nešto od ostataka koji govore o bogatom povijesnom naslijeđu, te doživjeti ambijentalnu vrijednost i prirodne ljepote grada i bliske okolice. Nažalost, dominantan je dojam urbanog nereda i siromaštva. Nije ni čudno, kada znamo da je respektabilne privredne kapacitete i ovdje pomela metla kontrarevolucije a spasonosno instaliranje kapitalizma još nije donijelo ništa osim čemera. Izgleda da ovi narodi imaju više toga zajedničkog od same prošlosti.

Ma moram još ispričati i doživljaj s granice na povratku. Na našoj carini, ljubazna carinska službenica uklopila se u veselu atmosferu koja je u autobusu vladala i na kraju nas pozdravila : „Drugarice i drugovi, sretan put!“.

Savjetovanje komunističkih i radničkih partija s nekadašnjeg jugoslavenskog prostora

Novi model suradnje

Piše: Vladimir Kapuralin

Na osnovu inicijative pokrenute 19. aprila 2009. godine, prilikom obilježavanja 90-e godišnjice osnivanja KPJ, o potrebi iznalaženja modela suradnje KP i RP nekadašnjih Jugoslavenskih republika, u Beogradu je u hotelu „Slavija“ u nedelju 7. novembra ove godine održano prvo savjetovanje komunističkih i radničkih partija sa područja nekadašnje zajedničke države. Savjetovanju su se odazvali delegati iz Saveza Komunista BiH, Socijalističke Radničke Partije Hrvatske, Jugoslavenske Komunističke Partije Crne Gore, Komunističke Partije Makedonije i domaćina Komunističke Partije Srbije. Delegacije svih partija predvodili su njihovi predsjednici. Savjetovanju se nisu odazvali predstavnici komunističkih organizacija Slovenije, kao ni predstavnici Nove Komunističke Partije Jugoslavije iz Srbije. Za datum Savjetovanja odabran je početak Velike Oktobarske Socijalističke Revolucije, kao vječite inspiracije i nezaobilaznog činioca, čija su iskustva, dosezi i poruke odigrali ključnu ulogu u formiranju klasne svijesti ugnjetavanih na početku XX. st, osnivanju komunističkih i radničkih partija, pokretanju revolucija i oslobodilačkih gibanja u svijetu. Ključni rezultat sastanka je osnivanje Koordinacionog Odbora, kojeg čine po dva predstavnika svake od prisutnih partija, uz otvorenu mogućnost pristupa novopridošlih članica. Mandat odbora traje dvije godine, koliko traje i njegovo sjedište, nakon čega prelazi u drugu republiku prema dogovoru na osnovu konsenzusa. Za sjedište Koordinacionog Odbora u prvom mandatu određen je Beograd. Predviđeno je da se KO

Foto: Komunisti Srbije

Detalj s prošlogodišnje svečane sjednice povodom „90 godina komunističkog i radničkog pokreta u Jugoslaviji“

sastaje redovito dva puta godišnje, a odluke će se donositi konsenzusom. Postignut je sporazum o izmjeni i protoku informacija i iskustava, sa ciljem bolje prepoznatljivosti na javnoj sceni što bi doprinjelo efikasnijoj artikulaciji vrijednosti rada, koje su potpuno napuštene od strane građanskih partija, nakon secesije 90-ih. Dogovoren je koordinirani nastup na međunarodnim komunističkim, sindikalnim i mirovnim skupovima. Iako se ona odvija unutar kapitalističkih okvira, delegati podržavaju širenje suradnje između novonastalih država na svim područjima ljudske djelatnosti, kako bi se ublažile traumatološke posljedice secesionističkih ratova u Jugoslaviji. Delegati su položili vijenac na počivalište maršala Josipa Broza Tita u „Kući cvijeća“ i na spomen-obilježje gdje je pred 91 godinu osnovana Komunistička partija Jugoslavije. Delegati su izrazili žaljenje, što se na savjetovanje nisu odazvali predstavnici Nove Komunističke Partije Jugoslavije iz Srbije, a nastavit će se kontakti radi uspostavljanja funkcionalne veze sa komunističkim organizacijama Slovenije.

Delegati ovogodišnjeg Savjetovanja položili su vijenac na spomen-obilježje gdje je prije 91 godinu osnovana KPJ

Događanja i zanimljivosti

Preminuo Marco Aurelia Rivelli Odlazak intelektualca koji je zadržao znanstvenu i moralnu oštrinu

Piše: Vladimir Kapuralin

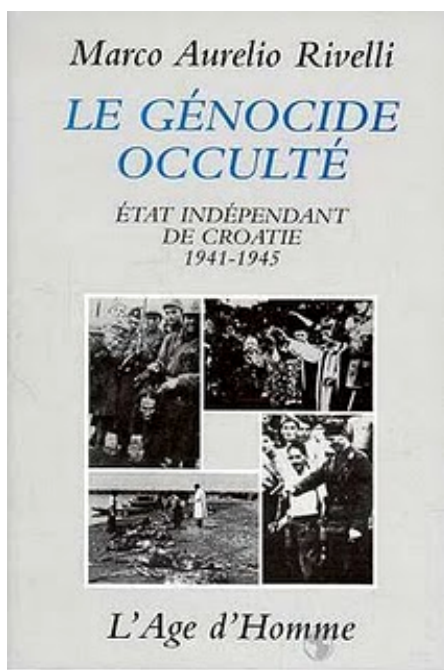
Od talijanske nevladine udruge Nacionalne Koordinacije za Jugoslaviju, primili smo žalosnu informaciju o smrti hrabrog i vrijednog povjesničara i esejista **Marca Aurelia Rivelle**.

Kako je u informaciji navedeno, samo su kroz Rivelline radove, mogli mnogi u Italiji steći uvid u one dijelove povijesti XX. st. kojima je onemogućeno uvrštavanje u školske nastavne programe, spriječen pristup medijima i o kojima je izostao dublji angažman institucija suvremene povijesti ili uopće akademskih krugova.

Rivellin životni put zaustavio se nedavno u Milanu. Nekoliko godina bio je zahvaćen teškom bolešću, koja je postupno paralizirala njegove spoznajne funkcije. Pored ostalog, zajedno sa suprugom našao se u kritičnim egzistencijalnim uvjetima, nametnute deložacije, bez alternative. Ta je sudbina u Italiji rezervirana za intelektualce, koji zadržavaju vlastitu znanstvenu i moralnu oštrinu, čime izlaze iz „zbor“.

Među njegovim dijelima nastalima kao plod istraživanja vojnih i državnih arhiva, navodi se:

„Le genocide occulte“ (hrv. *Skriiveni genocid*), Izdavač: L'Age d'Homme, Losanna 1998. godine. Knjiga je bazirana, na tezi autorovog doktorata branjenog 1978. na milanskom univerzitetu, publicirana nakon dvadeset godina, prilikom beatifikacije kardinala Stepinca.

„L'Arcivescovo del genocidio“ (hrv. *Kardinal genocida*), Izdavač: Kaos Edizioni, Milano 1999. godine. Esej o klero-nacizmu u Stepinčevoj i Paveličevoj Hrvatskoj.

„Dio è con noi! La Chiesa di Pio XII complice del nazifascismo“ (hrv. *Bog je s nama! Crkva Pia XII. saučesnika nacifašizma*), Izdavač: Kaos edizioni, Milano 2002.

godine. Studija posvećena odgovornosti Pia XII. za genocide počinjene u vrijeme nacifašizma.

Članak koji slijedi pojavio se u novinama „Il manifesto“, 3. oktobra 1998. godine, kada je **Alojzije Stepinac** bio proglašen blaženim od Rimskog pape.

Historijski revizionizam Nadbiskup Stepinac, sve drugo osim mučenika

Marco Aurelio Rivelli

Kad je 10. aprila 1941. uspostavljena Nezavisna Država Hrvatska, odnosno ustaški režim **Ante Pavelića**, odmah je započeo monstruozan križarski pohod, čiji je cilj bio totalno istrebljenje Srba pravoslavne vjere, Židova i Roma, odnosno Cigana. Tokom četiri godine bilo je ubijeno gotovo milion ljudi i to tako divljački da po načinu na koji su pogubljeni nema ničeg sličnog ni usporedivog s onim što se događalo kroz četiri godine Drugog svjetskog rata. Ukoliko se holokaust nad Židovima vršio unutar zatvorenog prostora koncentracijskih logora i izišao na vidjelo u svojoj

strahoti tek po završetku ratnog sukoba, ustaški su pokolji vršeni javno i svi su ih mogli vidjeti: ubijalo se na ulicama, trgovima, u selima. Mučitelji su se hvalili i izlagali slikanju foto aparata u času ubijanja žrtava. Dok su njemački biskupi uvijek tvrdili kako nisu imali pojma o onome što se događalo, isto se ne može kazati za hrvatsku nadbiskupiju, niti za „vatikanskog ambasadora“, monsignora **Ramira Marconea**, kao ni za nadbiskupa **Stepinca**. Broj žrtava kreće se od oko sedamsto hiljada do jednog miliona. Britanska Enciklopedija navodi sedamstotina tisuća, dok prema izvještaju koji je izradio državni podsekretar SAD-a **Stuard Eizenstadt** godine 1998., a koji se odnosi na zlato opljačkano ustaškim žrtvama i potom sakriveno - prema istom tom izvještaju - u samom Vatikanu - radi se čak o oko milion žrtava. **Andrija Artuković**, Ministar unutrašnjih poslova NDH i šef svih logora za istrebljenje, potvrdio je na sudskom procesu, da je samo u Jasenovcu masakrirano 700 hiljada ljudi. Užas tog križarskog pohoda postaje još mračniji ukoliko se uzme u obzir da je svojeručno sudjelovalo u masakru na stotine popova i fratara, a naročito su se istakli fratri franjevci. Prema ustaškoj politici svi Srbi morali su biti prevedeni na katoličanstvo. Ministar **Mile Budak** u odnosu na Srbe ustvrdio je: „...jednu ćemo trećinu pokatoličiti, drugu ubiti, a treću poslati u Srbiju“. Zapovjednik logora Jasenovac bio je neko vrijeme franjevački fratar **Filipović-Majstorović**, nazvan fra Sotona. Na vlastitom se procesu hvalisao kako je ubio više od 40 hiljada zatočenika. Nakon njega opet se na čelu logora našla osoba iz svećeničkih redova. U mojem eseju navodim imena oko 160 svećenika koji su direktno okrvavili ruke ubijanjem, ali vjerojatno je taj broj daleko veći. Novine *il Resto del Carlino* bolonjski dnevni list, objavile su u doba najžešćeg fašizma, na dan 18. i 22. septembra

1941. dva članka u kojima **Corrado Zoli**, duboko užasnut, opisuje pokolje koje su počinili fratri franjevci. Postoje i druga svjedočanstva očevidaca ovih pokolja, najčešće se radi o pripadnicima Talijanskih vojnih snaga, a podaci o tome nalaze se u arhivu talijanskog Generalštaba, u Ufficio Storico (Uredu za *Historijsku arhivu*).

Nabiskup Stepinac oduševljeno je dočeka dolazak Ante Pavelića – Poglavnika (dučea) i naredio neka se za njega pjeva Te Deum u svim crkvama države te razaslao pastirsko pismo, koja je poticalo na podršku novoj državi, jer ona „...predstavlja Svetu Katoličku Crkvu...“. Pastirsko pismo apsolutne podrške Pavelićevom režimu bilo je objelodanjeno, kad je već **Galeazzo Ciano**, talijanski Ministar vanjskih poslova i zet dučea, objavio prve vijesti o klanjima. Ciano je 28. aprila 1941. zapisao u svom dnevniku „...pljačke, otimačine i ubojstva svaki dan su na dnevnom redu“. Dana 26. juna Ante Pavelić, koji je već bio izvršio masakr nad 180 hiljada Srba i Židova, pa tako i četi pravoslavna arhimandrita i stotinu popova primio je u audijenciju katoličke episkope i u toj prilici Stepinac je poglavniku iskazao svoju podršku, kako navode „Katolički list“ i „Hrvatski narod“ od 30. juna 1941. godine. Treba se podsjetiti kako je Ante Pavelić u pratnji 120 ustaša u uniformi nekoliko dana ranije, 17. maja 1941. bio primljen u Rimu od pape **Pia XII**. Krajem godine je nadbiskup, koji je prije toga sa 11 katoličkih svećenika bio imenovan za zastupnika u Hrvatski Sabor, postao vrhovni duhovni zapovjednik odnosno kapelan Ustaških vojnih snaga. Nije potrebno dodati da ni u jednoj prilici neće osuditi krvave zločine ustaša, koji su mu se odigravali pred očima i to počinjeni od strane lica s kojima će četiri duge godine održavati najprirodnije odnose.

Stepinac nije nikada kaznio – naravno na način na koji to čini crkva – svećenike koji su činili zlodjela, nije zabranio ustaškim kapelanima da – barem – prestanu prisu-

stvovati zločinima i biti njihovim svjedocima, a još manje je zabranio katoličkoj štampi da veliča režim i njegove zakone, a najmanje je on sam javno cenzurirao režim kriv za zločinstva tolikih razmjera. Ovih dana našao se po neki apologeta, koji je ustvrdio kako je Stepinac tu i tamo protestirao protiv, čujte dobro, načina na koji su Srbi pretvarani u katolike, ali nikad, kategorički tvrdim, nije digao glas protiv pokolja.

Pitam se zar se može, pred licem pokolja tolikih razmjera i tolike monstruoznosti, koji uostalom uopće nisu bili izolirani, već pomiješani s nebrojeno mnogo zlikovačkih djela, šutjeti i ne izraziti gnušanje u odnosu na ubojice, ukoliko je neko doista čovjek crkve? Pitam se kako se može sudjelovati na svečanostima na kojima su glavne ličnosti osvjedočeni zlikovci i njihovi vođe, a pri tom ne biti svjestan da se na taj način vlastitim prisustvom daje podrška krvoločnom režimu? Ne smije se zaboraviti da je nakon rata, po konstituiranju nove Jugoslavije podrška dana i ilegalnim terorističkim akcijama, koje su vodile ustaše izbjegle u šumu i čije je plamence Stepinac blagoslovio u prostorima Nadbiskupije. Kada se ilegalno vratio u Zagreb bivši šef ustaške policije **Lisak**, u cilju organiziranja terorističkih akcija protiv tek stvorene nove Jugoslavenske federacije, nadbiskup Stepinac ga je sakrio u vlastitoj palači, što je i priznao na sudskom procesu.

Stepinac nije bio nikakav mučenik. Sam je **Tito** zatražio od Monsignora **Patrizija Hurluya**, službenog predstavnika Vatikana, da pozove Stepinca u Rim, budući da uopće nije želio prekid sa Svetom Stolicom, jer bi ga u protivnom morao uhapsiti, kako je napisao list Unità 7. novembra 1946. u izvještaju o razgovoru Tita s Togliattijem.

Ne, Stepinac nipošto nije bio mučenik. Pisac ovih redaka, mada je pročitao na hiljade dokumenata, nije našao ni jedan jedini primjer u kojem bi Stepinac manifestirao i najmanju samilost za tolika ubijanja

nevinih, među kojima je bilo na hiljade žena i djece, nije nikada izrazio gordu osudu crkvenog Prelata za barbarska ubojstva pravoslavnih visokih vjerskih dostojanstvenika i svećenika, kao ni za smaknuća rabina: bio bi to čin kršćanskog milosrđa prema bližnjem u sredini u kojoj je bješnjelo „Zlo“. Ne. Tako nešto Alojz Stepinac nikada nije učinio. Nastavljao je održavati odnose s zločincima, kojima je kasnije pomagao da umaknu. Osuđen na šesnaest godina zatvora, bilo mu je dozvoljeno, nakon četiri godine tamnovanja, da ostatak kazne izdrži u vlastitoj kući, u svom rodnom mjestu. Umro je u vlastitom krevetu. Prije nekoliko je dana Centar Simon Wiesenthal zatražio od pape da zaustavi proces beatifikacije dok ne budu utvrđene činjenice.

Danas u Zagrebu **Ivan Pavao II.** beatificira Alojza Stepinca. Po katoličkoj teologiji svetost je čitav kompleks moralnog savršenstva. Ona je božje svojstvo u apsolutnom smislu i, u različitim stupnjevima, svojstvo osoba koje su na neki način ponovo dosegle božje savršenstvo ili koje su vlastiti život modelirale po tom savršenstvu. To svakako nije slučaj kardinala Stepinca.

Prijevod: Jasna Tkalec

Apel svjetskog mirovnog vijeća protiv održavanja NATO summita u Portugalu objavili smo u 5. broju *Socijalizma danas*. U ovom broju donosimo članak koji su tim povodom napisali **Tommaso di Francesco** i **Manlio Dinucci** za talijanski *Il Manifesto*, u studenom ove godine.

Globalizacija NATO-a u Lisabonu

Il Manifesto, 25.XI. 2010.

Tommaso di Francesco i Manlio Dinucci

U Lisabonu je 24. i 25. novembra 2010. održan summit država i vlada NATO-a, kojim je predsjedavao general **Anders Rasmussen**. On je definirao NATO „kao savez koji je imao najveći uspjeh u historiji“, a predstavio ga je kroz novu atlansku priču, kroz novu filozofiju upotrebe rata, koja je ovog puta primjenjena na tijelo svojevremeno nastalo kako bi se suzbilo širenje Va-ršavskog pakta. Ta nova „historija pakta“ nužan je uvod od strane lidera zapadnih zemalja da opravdaju postojanje NATO-a u sadašnjem času i da dokažu njegovu neophodnost i aktualnost. Tako je Rasmussen objasnio kako je NATO zasad prešao dvije faze, onu hladnog rata i onu nakon hladnog rata i kako je u obje te faze funkcionirao jako dobro. Kako bi se to moglo opovrći?

Treća atlanska faza

Budući da su završene kako prva tako i druga faza, najavio je Rasmussen, došlo je vrijeme za NATO – verziju 3, to jest za jedan suvremeniji savez, efikasniji i sposobniji da suradiuje s partnerima na globalnoj razini. „Nato ima vojnu moć kojoj nijedan protivnik nije ravan“, zasnovanu i naravno i na nuklearnom naoružanju „koje će NATO zadržati sve dok na svijetu bude postojalo takvo oružje“. Prijetnja vojnim napadom većeg obujma protiv teritorija NATO saveza je vrlo niske vjerojatnosti, ustvrdio je Rasmussen, ali postoji rizik terorističkih i raketnih napada. Više od 30 zemalja postaju sposobne da postanu baze lansiranja raketa. Tako je najavljeno da će se summit održati najviše radi

predstavljanja službenog projekta „proturaketnog“ štita, koji SAD žele protegnuti i iznad Evrope. Tom se projektu suprotstavlja Rusija, smatrajući ga prijateljom protiv nje, a NATO želi uvjeriti Moskvu da to proguta.

Danas, podvlači Rasmussen, odbrana teritorije NATO i 900 miliona građana čije su zemlje u tom savezu nije određena prostorom omeđenim granicama. Globalizacija je učinila naše privrede sve više zavisnima od isporuka koje dolaze iz čitavog svijeta. To znači da bi napad na naše komunikacijske pravce mogao imati dramatične posljedice po sigurnost zemalja saveza, kad na primjer naši tankeri ne bi više bili u mogućnosti da prolaze moreuzom Hormuz (ulazom u Perzijski zaliv između Irana i Omana). Treba dakle manje ulagati u statičke snage, a više mobilne, pokretne snage, sposobne da u najkraćem roku budu bačene izvan teritorija NATO-a.

NATO je već danas angažiran, na tragu politike Sjedinjenih država, u različitim vojnim „misijama“ izvan svog geografskog prostora: na Kosovu, gdje mu je zadatak „uspostaviti stabilnost i mir“, na Sredozemlju, gdje vrši pomorske operacije „protiv terorističkih napada“, u Sudanu, gdje pomaže Afričkom savezu „u prekidanju nasilja i obnavljanju humanitarnih aktivnosti“, na Rogu Afrike, u operacijama „protiv gusarskih napada“, a ujedno kontrolira strateške pomorske puteve, u Iraku, gdje doprinosi „stvaranju efikasnih vojnih snaga“, u Afganistanu, gdje je 2003. pučem preuzeo zapovjedanje ISAF-om zaglibivši se tako u tom ratu, iz kojeg sada traga za „exit strategy“-jom. Zbog toga je u Lisabon bio pozvan i predsjednik **Hamod Karzai**. Ipak, čini se da NATO nije naučio baš ništa iz afganske lekcije: u pripremi su nove ratne misije.

Genetska promjena

Kako bi se shvatio prelaz najavljen u Lisabonu treba se podsjetiti šta su bile dvije prethodne faze NATO saveza.

Putem njega su za vrijeme hladnog

rata SAD održavale vlastitu dominaciju nad svojim evropskim saveznicima, upotrebljavajući Evropu kao prvu liniju sučeljavanja, pa i nuklearnog, s Varšavskim paktom (osnovanim 1955, šest godina poslije NATO pakta). No, scenarij se stubokom promijenio kad se 1991. raspao Varšavski pakt i sam Sovjetski Savez.

To su Sjedinjene države odmah iskoristile preorijentirajući svoju strategiju u Prvom zalivskom ratu. Odmah je izvršen pritisak na NATO da i on učini isto. Naime postoji opasnost da evropski saveznici naprave drugačiji izbor ili čak da počnu smatrati NATO savez nepotrebnim u novoj geopolitičkoj situaciji. Dana 7. novembra 1991. održan je u Rimu prvi sastanak na kojem je objelodanjena „nova strateška verzija” te je utvrđeno da se „sigurnost” Saveza ne ograničava samo na sjeverno-atlanski prostor.

Malo zatim taj je koncept potvrđen na Balkanu. U Bosni, nakon što je namjerno izazvan neuspjeh Ujedinjenih Nacija, NATO 1994. intervenirira sa prvom ratnom akcijom od svog osnutka. Zatim 1999. sljedi rat protiv Jugoslavije. Sjedinjene države uspjele su učiniti da usred Evrope izbije rat (koji se mogao izbjeći) i tako pojačale svoj utjecaj u toj regiji i to baš u kritičnom trenutku u kojem dolazi do redizajniranja njenih političkih, ekonomskih i vojnih prostora. I dok traje rat, NATO vrhuška sazvana u Washingtonu „zahtijeva od zemalja članica da povedu operacije odgovaranja, koje ne predviđa čl. 5, tj. Akcije izvan teritorija Saveza”

Tako počinje širenje NATO-a na prostore bivšeg Varšavskog pakta i Sovjetskog Saveza. Godine 1999 u NATO savez stupaju Poljska, Republika Češka i Mađarska; 2004 članice Saveza postaju Estonija, Letonija, Litva, Bugarska, Rumunjska, Slovačka i Slovenija; 2009. Albanija i Hrvatska. Kao paradigma može poslužiti i pritisak NATO saveza na Kavkaz, sa sukobom u koji se upustila Gruzija zbog ponovnog osvajanja Abhazije

te s ratnim sukobom, koji je iz toga uslijedio u ljeto 2008. s Rusijom.

Na taj način stalno raste utjecaj Sjedinjenih Država u Evropi jer su vlade bivših zemalja Varšavskog pakta i bivšeg Sovjetskog saveza, sve do jedne prvo morale ući u NATO da bi tek kasnije gotovo sve postale članicama Evropske Unije, a sve one su čvršće povezane s Washingtonom nego sa Bruxellesom.

Sada se, veli Rasmussen, otvara treća faza. A to je faza koja, pod čvrstim vodstvom SAD-a, stavlja sebi u zadatak da svoj utjecaj proširi po cijeloj planeti. Zbog toga će se povećati vojni troškovi u svim zemljama NATO saveza, koji danas iznose oko 1.000 milijardi dolara godišnje. Ta je cifra jednaka iznosu dvije trećine vojnih troškov svih zemalja svijeta.

Prijevod: Jasna Tkalec

Marš solidarnosti 2010. - protiv diskriminacije Roma

„Jedna rasa-ljudska rasa!“

Piše: Branko Tan

U Zagrebu je 27. studenog održan *Marš solidarnosti* (treći po redu), u organizaciji Udruge mladih antifašista Grada Zagreba, a ove godine protiv diskriminacije Roma. U svojoj platformi udruga ističe: „Smatramo da je dužnost svih članova društva braniti najugroženije skupine i odlučno reagirati na svaki vid diskriminacije i nepravde. Ovim činom ćemo pokazati da nas nikakve razlike ne mogu odvojiti od naših romskih prijatelja i da je borba za dostojanstvo svakoga čovjeka naša trajna i nepokolebiva motivacija.“

Antifašistička obljetnica diverzantske akcije u okupiranom Karlovcu

Većeslav Holjevac još uvijek nepoželjan lokalnim vlastima

Piše: Stjepan Šafran

Foto: SNV (izvor: www.snv.hr)

17. studenog 1941. godine izvedena je vrlo smjela akcija partizana Banije i Korduna koji su ušli u okupirani Karlovac i oslobili ranjenog suborca i partijskog sekretara **Marijana Čavića**, pod neposrednim rukovodstvom Narodnog heroja i kasnije poznatog gradonačelnika Zagreba **Većeslava Holjevca**. Na Domu zdravlja Karlovac bila je spomen-ploča sjećanja na taj hrabri i humani čin, slavljen tada u cijeloj slobodnoj Evropi, a koja je u posljednjim ratnim događanjima 90-tih godina razbijena. Sva nastojanja da se ploča ponovo postavi ne nailaze na dobru volju nadležnih gradskih i županijskih vlasti, pa tako i ove, 2010. godine, obnovljena ploča nije mogla biti postavljena.

Umjesto u dvorištu Doma zdravlja Karlovac, brojni antifašisti Karlovca i Zagreba, okupili su se u Parku narodnih heroja i položili cvijeće na spomenik Većeslavu Holjevcu. Među okupljenima govorili su **Stjepan Mesić**, bivši predsjednik RH i počasni predsjednik SABA Hrvatske, drug **Jambrešić**, **Vesna Čulinović**, a nazočna je bila i **Tatjana Holjevac**, **Tomislav Jakić** i mnogi drugi. U ime gradske organizacije SRP-a Zagreb bili su, **Mirko Mećava**, **Dragica Lovreković** i **Stjepan Šafran**.

Promoviranje Socijalizma danas Što se radi na razvoju glasila Socijalizam danas?

Piše: mr.sc. Božidar Dugonjić

Prošlo je pola godine od izlaska *Socijalizma danas* i možemo se kratko osvrnuti na protekli period i neke planove koje imamo za iduću godinu. Vrijedi napomenuti da je ovaj mjesečnik iznikao na iskustvu u izdavanju nekoliko prijašnjih publikacija u okrilju SRP-a: *Novosti s ljevice* (bilten SRP-a), *Gariful* (bilten splitske organizacije), te *Socijalizam* (list pulske organizacije). Iskustva koja smo stekli i želja za još kvalitetnijim i ozbiljnijim izdavačkim projektom na ljevici potakla nas je na izdavanje jedinstvenog službenog glasila SRP-a, čiji je prvi broj izašao u svibnju ove godine.

Dosadašnja iskustva u izradi i distribuciji našeg glasila su vrlo pozitivna. Možemo reći da smo stekli jedan zavidan krug čitatelja (elektronskog i tiskanog izdanja) koji uporno širimo iz mjeseca u mjesec. Pojačano nam se javljaju ljudi preko maila i osobno u organizacije na terenu, znatno je veći broj posjeta web stranicama.

Ti trendovi će se, vjerujemo, nastaviti, posebno jer ulažemo stalne napore u promociju mjesečnika, putem autonomnog reklamiranja (kao što je tiskanje letaka i plakata), ali i razvijanjem suradnje s organizacijama slične političke orijentacije. Tako se *Socijalizam danas* uspio „probiti“ linkom i na stranice istarskog web portala Regional Express

(www.regionalexpress.hr), a link na naše stranice će se uskoro naći i na stranicama Radničke borbe, koja također izdaje istoimeni (online) časopis. S njima i s drugovima iz Mreže anarhosindikalista i anarhosindikalistkinja Hrvatske (MASA) koji su nedavno pokrenuli časopis „Štrajk“, su u tijeku razgovori o mogućim oblicima suradnje među

redakcijama (prepoznali smo međusobni interes u povezivanju radi razmjene informacija, članaka, foto arhiva i sl.). Pokušat ćemo istaknuti naš link i na stranice drugih ljevičarskih organizacija s kojima smo ostvarili u proteklom razdoblju kontakt (pri tome ćemo poštovati pravilo reciprociteta).

Također, uredništvo traži potencijalne suradnike – autore. Posebnim dopisom obratili smo se (i nastaviti ćemo to raditi) većem broju uglednih imena u Hrvatskoj i inozemstvu, koji naravno ne moraju biti članovi SRP-a, te ćemo uskoro imati veći broj autora koji će svojim priložima, političkim osvrtima i člancima (još u prošlom broju pokrenuli smo posebnu rubriku „Pogledi s ljevice“), podići kvalitetu našeg časopisa i tako, kao udarna pera suvremene ljevice, promovirati *Socijalizam danas*. Želimo da on postane prostor autentične lijeve kritičke misli i dijaloga, mjesečnik koji jasno afirmira socijalističke ideje,

demokratske i antifašističke vrijednosti i kao takav da doista predstavlja vrijedan doprinos lijevoj publicistici.

Socijalizam danas u osnovi shvaćamo kao rezultat praktičnog zalaganja ljevičarskih aktivista za univerzalne vrednote humanog društva, lišenog antagoniziranih klasa.

Postoje i razmišljanja da bi se u budućnosti mogla raditi i (online) verzija mjesečnika na engleskom jeziku, što bi osiguralo da se s našim stavovima i aktivnostima upoznaju i čitatelji izvan srpsko-hrvatskog jezičnog područja. Naravno, to bi dodatno intenziviralo međunarodnu suradnju SRP-a. Uredništvo lista podržava tu inicijativu, ali za sada ne raspolaže financijskim mogućnostima za takav projekt.

Preostao je još jedan broj (8. broj) do zaključenja godine i tada ćemo na posebnom CD-u snimiti sva izdanja *Socijalizma danas* tiskana u 2010. koji će naši čitatelji moći besplatno naručiti redovnim putem.

Čitajte

Socijalizam danas

Glasilo Socijalističke radničke partije Hrvatske

www.srp.hr

Radnici!

Naša snaga je u činjenici da samo naš živi rad stvara novu vrijednost i da je kapital mrtav dok se ne pojave ruke radnika, kao i u tome da činimo većinu društva. Mi dakle, imamo pravo i mogućnost da određujemo vlastitu sudbinu, a ne kasta na vlasti i kapitalisti! Tu poziciju možemo ostvariti samo ako se izborimo za suodlučivanje i samoupravljanje u poduzećima, lokalnu samoupravu i stavimo pod svoju kontrolu moć države koja sada štiti interes privatnog kapitala. Samo taj put vodi u istinsku slobodu i demokraciju, jer najamne radnike pretvara u slobodne proizvođače i građane, a rad određuje kao temeljni kriterij položaja čovjeka u društvu, onemogućujući svaki monopol pojedinca, socijalnih grupa i klasa. Tražimo emancipaciju svih slojeva društva u slobodne građane jednakih mogućnosti!

Pridružite nam se!

www.srp.hr / srp@srp.hr / 01 48 35 340
Pavla Hatza 14, Zagreb 10000

Letak kojim smo promovirali „Socijalizam danas“ u 2010. godini

Apel čitateljima „Socijalizma danas“

Poštovani drugovi, dragi čitatelji!

S obzirom na naše veoma skromne financijske mogućnosti, suočeni smo s rizikom prestanka tiskanja mjesečnika *Socijalizam danas*. Redovite aktivnosti Vaše partije pa tako i izlaženja mjesečnika ovise isključivo o članarini i donacijama. Apeliramo na Vas da pomognete povremenim novčanim donacijama (na žiro račun: 2360000-1101539336 ili kontaktirajte lokalni ogranak u Vašoj sredini radi uplate – kontakt podaci na poleđini lista).

Ističemo da u Socijalističkoj radničkoj partiji Hrvatske nema profesionalno angažiranih članova i suradnika pa tako ni u Uredništvu ili među suradnicima *Socijalizma danas* nitko ne prima novčanu naknadu.

Unaprijed zahvaljujemo na pomoći kojom ćete dati svoj doprinos da se glas ljevičara i dalje čuje. Također, zahvaljujemo i što ćete s ovim apelom upoznati što širi krug poznanika.

Socijalizam danas

Socijalistička radnička partija Hrvatske

Partija promjena!

Pristupnicu pošaljite poštom na adresu:

Socijalistička radnička partija
Hrvatske, Pavla Hatza 14, 10000
Zagreb

ili nas kontaktirajte
telefonom: + 385 (0)1 48 35 340
e-mailom: srp@srp.hr

Ako ne želite biti član, a svejedno biste htjeli pomoći, slobodno nas kontaktirajte i pridružite se mreži naših volontera!

Informirajte se! Sudjelujte! Dajte svoj doprinos!

Posjetite nas na web-u: www.srp.hr

ili kontaktirajte SRP u svojoj regiji
(kontakt podaci na poleđini lista)

Pridružite nam se za bolje sutra!

	
SOCIJALISTIČKA RADNIČKA PARTIJA HRVATSKE	
PRISTUPNICA	
Ogranak	

Ime i prezime	_____
JMBG	_____
Godina rođenja	_____
Zanimanje	_____
Adresa	_____
Broj telefona i faksa	_____
E - mail adresa	_____
_____	_____
Datum	Potpis

Kontakti

Socijalistička radnička partija Hrvatske

Pavla Hatza 14, 10000 Zagreb

Tel: + 385 (0)1 48 35 340

Ivan Plješa, predsjednik

Stjepan Šafran, tajnik

Regionalna organizacija SRP-a Zagrebačko-zagorska

Kralja Tvrtka 13, 10430 Samobor

GSM: + 385 (0)98 380 762

Milan Vasiljević, predsjednik

Regionalna organizacija SRP-a Slavonsko-posavska

Kralja Petra IV. 6, 35000 Slavonski brod

GSM: + 385 (0)91 895 1099

Vlado Bušić, predsjednik

Regionalna organizacija SRP-a Banijsko-moslavačka

Stjepana i Antuna Radića 31, 44000 Sisak

Tel: + 385 (0)44 531 577

Joso Lončarić, predsjednik

Regionalna organizacija SRP-a za Dalmaciju

Kralja Zvonimira 35, 21000 Split

Tel: + 385 (0)21 482 934

Ranko Adorić, predsjednik

Regionalna organizacija SRP-a za Istru

Istarska 5, 52100 Pula

Tel: + 385 (0)52 219 036

Vladimir Kapuralin, predsjednik

Regionalna organizacija SRP-a Primorsko-goranska

Blaža Polića 3, 51000 Rijeka

GSM: + 385 (0)91 12 03 975

Dalibor Vidović, predsjednik

SRP Grad Zagreb

Pavla Hatza 14, 10000 Zagreb

Tel: + 385 (0)1 48 35 340

Zvezdana Lazar, predsjednica

